

slovně o bezúčinnost tohoto opomenutí a zároveň i rozsudku, což poslední ovšem nutným není, ale jako samozřejmou zbytečnost připustiti lze. Je proto nutně třeba zjistiti, zda v tomto případě šlo skutečně o opomenutí s uvedenými protiprávními účinky, tedy o opomenutí odporovatelné. Touto otázkou se odvolací soud nezabýval v důsledku svého mylného právního názoru, pročez nezbývá, než jeho rozsudek zrušit (§ 510 c. ř. s.) a nové rozhodnutí o odvolání naříditi.

Čís. 4782.

Novela o právu manželském (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.).

Není třeba, by nepřekonatelný odpor byl na straně obou manželů, stačí, je-li jen na straně jednoho manžela proti druhému, ale oba manželé musí býti za jedno, že žádají, aby rozluka byla povolena pro nepřekonatelný odpor. Je-li souhlas žalovaného manžela opřen o podstatné důvody, dlužno za to míti, že žalovaný manžel nežádá si ochrany manželství, byť i vinou žalujícího manžela rozvráceného, třebas důvody, o něž žalobce opírá tvrzený nepřekonatelný odpor, neobstojí a nezasluhují ohledu. Projev souhlasu s rozlukou pro nepřekonatelný odpor jest neodvolatelným.

(Rozh. ze dne 5. března 1925, Rv I 27/25.)

Žalobu manžela o rozluku manželství procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud uznal právem, že se manželství rozlučuje z viny žalobcovy.

D ů v o d y:

Žalobce shledává důvod čís. 4 Šu 503 c. ř. s. v tom, že dle názoru odvolacího soudu nelze žalobě o rozluku z důvodu nepřekonatelného odporu vyhověti proto, že tento rozlukový důvod předpokládá, že žádná ze stran nemá na něm viny, kdežto žalobce jest hlubokým rozvratem manželství sám vinen. Hned zpředu sluší uvést, že žaloba zakládá se na rozlukových důvodech písm. h) a i) Šu 13 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., a že žalobce z rozsudku prvního soudu, žalobu v obou směrech zamítajícího, odvolal se jen, pokud jde o důvod nepřekonatelného odporu, takže výrok prvního soudu ohledně důvodu písm. h) Šu 13 zákona se stal právoplatným. Rozlukový důvod písm. i) Šu 13 zákona; jenž jediné je předmětem dovolání, předpokládá jednak jsoucnost nepřekonatelného odporu, jednak souhlas druhého manžela se žádostí za rozluku pro nepřekonatelný odpor. Není třeba, by nepřekonatelný odpor byl na straně obou manželů, stačí, je-li jen na straně jednoho manžela proti druhému, ale oba manželé musí býti za jedno, že žádají, by rozluka manželství byla povolena pro nepřekonatelný odpor. Tato podmínka, již se tento důvod rozluky liší od ostatních, v Šu 13 rozl. zákona uvedených, má svůj dobrý zákonodárný důvod. Jí má manželi, jehož

vinou ztroskotalo manželské společenství, býti zabráněno domáhati se s úspěchem rozluky manželství tvrzením, že má proti druhému manželovi nepřekonatelný odpor. Souhlas druhého manžela se žádostí za rozluky pro nepřekonatelný odpor má tedy dle úmyslu zákonodávce býti ochranou manželství proti manželovi, který má snad proti druhému manželovi nepřekonatelný odpor, ale nemůže pro něj uvést důvody zřetele hodné. (Viz důvodová zpráva subkomitétu pro revisi obč. zákona pro Československou republiku str. 89 a násl.). Tím stává se souhlas druhého manžela důležitou složkou při rozhodování o tvrzeném v žalobě nepřekonatelném odporu, jehož skutkový základ namnoze lze jen nesnadno zjistiti. Je-li tento souhlas druhého manžela opřen o podstatné důvody, nutno za to míti, že tento druhý manžel nežádá si ochrany manželství, byť i vinou žalujícího manžela rozvráceného, a bude třeba žalobě vyhověti, třebaže důvody, o něž žalobce opírá tvrzený nepřekonatelný odpor, neobstojí a nezasluhují ohledu. O takovýto případ jde v tomto sporu. Žalovaná při ústním jednání před prvním soudem dne 25. června 1923 navrhla, aby žalobě, opřené o důvody rozluky písm. h) a i) Šu 13 rozl. zák., bylo vyhověno z viny žalobce, a připojila se k návrhu na rozluky pro nepřekonatelný odpor. Pro jednání ze dne 8. dubna 1924 opakovala tento projev a nemá pozdější její prohlášení při ústním jednání ze dne 10. června 1924, že svůj dřívější návrh běže zpět, významu, poněvadž, jak odvolací soud správně vyslovil, nelze jednou projevený souhlas s rozlukou pro nepřekonatelný odpor odvolati. Ze spisů plyne: manželé F. — jichž manželství bylo již právoplatným rozsudkem ze dne 24. února 1908 z viny manžela rozvedeno, kteří však od té doby opět žili ve společné domácnosti, aniž by to byli soudu oznámili, — opět již od roku 1921 spolu nežijí, žalobce se ani o manželku, ani o děti nestará, a dopustil se ve dvou případech manželské nevěry. Tyto skutkové okolnosti plně opodstatňují tvrzení žalované, že má proti manželovi nepřekonatelný odpor. Pokud jde o nepřekonatelný odpor žalobcem proti jeho manželce tvrzený, nelze o jeho důvodnosti mluvit. Jeho žaloba opírá se ohledně obou důvodů rozluky o tytéž skutkové okolnosti, jichž bezdůvodnost, zjištěnou již prvním soudem, uznal tím, že v odvolání nepokusil se vyvrátiti právní názor prvního soudu, že hlubokým rozvratem manželství jest sám vinen. Než bezdůvodnost jeho nepřekonatelného odporu proti jeho manželce nepadá zde na váhu, vzhledem k tomu, co bylo shora řečeno, když jen odůvodněným byl shledán její k němu nepřekonatelný odpor, k němuž souhlasu neodvolala — ostatně jak tomu svědčí jednací protokol ze dne 10. června 1924 — ne snad proto, že by ho nepociťovala, nýbrž z té příčiny, že by vzhledem k tomu, že on neplní své povinnosti oproti ní a synu Josefovi, své postavení ještě zhoršila. Z toho všeho vyplývá, že právní názor odvolacího soudu, jak byl shora uveden, není správným.

Čís. 4783.

Odvolací soud není povinen, vrátiti věc prvnímu soudu, bylo-li právní posouzení ohledně nároku, jímž se první soud se svého stanoviska nezabýval, možným již na základě žaloby bez dalšího řízení.